RÅDHUSET ARKITEKTER
SAMHÄLLSPLANERING & MILJÖ

NATURVÄRDESINVENTERING

Nabbensberg Västra, Vänersborgs kommun

2023-06-28

Uppdragsgivare

Vänersborgs kommun
462 85 Vänersborg

Uppdragsgivarens kontaktperson: Angelika Lunnari, planarkitekt
Telefon: 0521-721375

Uppdragstagare

Rådhuset Arkitekter AB
Samhällsplanering & miljö
Box 114
451 16 Uddevalla
Tel. 0522-65 66 67
www.radhuset.se

Inventering och rapport: Ingvar Olofsson, ekolog och arkeolog Rådhuset Arkitekter AB
Kvalitetsgranskning: Kalle Edlund, ekolog Rådhuset Arkitekter AB
Kartor: Michael Johansson, lantmäteriingenjör Rådhuset Arkitekter AB

Uppdragsnummer: U23001 – Vänersborgs kommun NVI Nabbensberg Västra
Titel: Naturvärdesinventering, Nabbensberg Västra, Vänersborgs kommun

Kartunderlag

Kartunderlag har erhållits via ESRI.

Omslagsbilder

Områdets norra del. Trädbevuxen del i öster. Mycket grova flerstammiga sälgar.

Foton i rapporten

Alla foton är från inventeringsområdet och har tagits vid inventeringen den 17 maj, 18 maj och 24 juni 2023, av Rådhuset Arkitekter AB.

RÅDHUSET ARKITEKTER
SAMHÄLLSPLANERING & MILJÖ

Innehållsförteckning

Sammanfattning 4
1 Genomförande 5
1.1 Uppdrag 5
2 Resultat 10
2.1 Informationskällor – tidigare kända uppgifter 10
2.2 Inventeringsresultat 11
3 Redovisning av naturvärdesobjekt och värdeelement 18
3.1 Naturvärdesobjekt 18
3.2 Värdeelement 24
4 Redovisning av landskapsobjekt 26
4.1 Objekt ID: Vassbotten med omgivande strandnära landskap 26
5 Kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) för skyddade arter 27
6 Skyddsåtgärder för skyddade arter 28
7 Förekomst av invasiva arter samt hur de ska hanteras 29
7.1 Hantering av blomsterlupin, vresros och pestskråp 30
8 Referenser 31

Sammanfattning

På uppdrag av Vänersborgs kommun har Rådhuset Arkitekter AB utfört en naturvärdesinventering inför planerad bostadsbebyggelse vid Nabbensberg Västra, del av fastigheten Vänersborg Onsjö 2:1, i Vänersborgs kommun. Området inventerades 17 maj, 18 maj och 24 juni 2023. Två mindre vattensamlingar besöktes även för eftersök av groddjur den 22 april 2023.

Inventeringen har utförts enligt Svensk Standard SS 199000:2014, vilket innebär att områden av positiv betydelse för biologisk mångfald och en bedömning av denna betydelse avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt. Inventeringen utfördes i detta fall med detaljeringsgrad medel, vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet är en yta på minst 0,1 ha eller mer och linjeformade objekt med en längd på 50 m eller mer och en bredd på 0,5 m. Tilläggen naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd och värdeelement har ingått.

Utöver ovanstående ingick det även i uppdraget att upprätta ett utlåtande om huruvida kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) kan upprätthållas för de skyddade arter som eventuellt finns i området. Vidare ingick även i uppdraget att ta fram ett förslag på skyddsåtgärder för de skyddade arter som eventuellt finns i området, samt utreda förekomst av invasiva arter samt hur de ska hanteras.

Inventeringsområdet är ca 9,6 ha och ligger mellan Edsvägen och bebyggelse inom Vänersborgs tätort. Området vid Nabbensberg Västra har under de senaste två hundra åren genomgått stora förändringar vad gäller markanvändningen. Liksom det intilliggande naturreservatet Nygårdsängen har området vid Nabbensberg Västra använts som ett lertäktsområde för Nabbensbergs tegelbruk. Dessförinnan användes området troligen främst för åkerbruk och betesmark. Till skillnad från det lägre liggande naturreservatet har det före detta lertäktsområdet vid Nabbensberg Västra därefter använts som ett utfyllnadsområde för olika typer av schaktmassor från infrastruktur- och bebyggelseprojekt.

Vid inventering påträffades ett objekt med påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3) och fem objekt med visst naturvärde (naturvärdesklass 4).

Åtta naturvårdsarter och 18 värdeelement påträffades inom inventeringsområdet.

Inom området finns inga registrerade naturvårdsarter eller signalarter i Artportalen under perioden 1990-01-01 – 2023-05-31. Sökområdet i Artportalen har även utökats till att ta med arter inom en radie av cirka en kilometer. Det har även gjorts ett uttag av särskilt skyddade arter från ArtDatabanken.

Inga objekt som omfattas av det generella biotopskyddet noterades.

I utlåtandet om kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) konstateras att förutsättningarna för att området ska hysa skyddade arter som relativt begränsade. Framför allt är det fåglar och till viss del även fladdermöss som kan nyttja området för fortplantning, skydd och födosök. Några förslag på olika skyddsåtgärder för skyddade arter redovisas.

I området förekommer de invasiva arterna blomsterlupin och vresros. Blomsterlupin förekommer spritt i området men främst i områdets nordöstra del. Vresros förekommer främst i ett antal mindre bestånd i områdets västra del. För att förhindra spridning av invasiva arter ska hanteringen (omhändertagande, transport och mottagande) ske i enlighet med gällande lagkrav.

1 Genomförande

1.1 Uppdrag

På uppdrag av Vänersborgs kommun har Rådhuset Arkitekter AB utfört en naturvärdesinventering, NVI, i ett pågående detaljplanearbete där det utreds möjligheter för bostäder och handel i Nabbensberg Västra, Vänersborgs kommun, se figur 1. Inventeringsområdet berör del av fastigheten Vänersborg Onsjö 2:1 och omfattar 9,6 ha, se figur 2. I rapporten refereras det till ”området”.

NVI:n har genomförts enligt gällande standard (se Metod) med detaljeringsgrad medel och tilläggen naturvärdesklass 4, generellt biotopskydd och värdeelement. Det innebär att objekt som är minst 0,1 ha eller mer och linjeformade objekt med en längd på 50 m eller mer och en bredd på 0,5 m tas med. NVI:n redovisas i form av denna rapport.

Utöver ovanstående ingår det även i uppdraget att upprätta ett utlåtande om huruvida kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) kan upprätthållas för de skyddade arter som eventuellt finns i området.

Vidare ingår även i uppdraget att ta fram ett förslag på skyddsåtgärder för de skyddade arter som eventuellt finns i området, samt utreda förekomst av invasiva arter samt hur de ska hanteras.

Metod

Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt Svensk Standard för naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald, NVI (SS 199000:2014) och med stöd av teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014).

Inom uppdraget har flygbilder, kartor och tidigare känt naturvårdsunderlag gåtts igenom:

- Utdrag från Artportalen/ArtDatabanken för naturvårdsarter och skyddsklassade arter.
- Underlag från Länsstyrelsen geodatabas WebbGIS innefattande kända naturvärdesunderlag så som lövskogar, ängs- och betesmarker och naturreservat.
- Underlag från Skogsstyrelsens Skogliga grunddata.
- Underlag från Vänersborgs kommuns översiktsplan och naturvårdsstrategi.
- Underlag från Vatteninformationssystem i Sverige VISS.
- Naturvårdsarter från nationella databaser.

Information om naturvårdsarter som rapporterats inom inventeringsområdet samt inom en radie på ca 1 km runt inventeringsområdet har inhämtades från Artportalen. Urvalet omfattade tidsperioden 1990-01-01 – 2023-05-31.

Figur 1. *Översiktlig karta med det aktuella planområdet, markerat med mörk lila färg, i relation till Vänersborgs centrum. Källa: Vänersborgs kommun.*

Fältinventering

Fältinventering genomfördes den 17 maj, 18 maj och 24 juni 2023. Två mindre vattensamlingar besöktes även den 22 april 2023 för eftersök av groddjur.

Fältinventeringen utfördes genom att hela inventeringsområdet genomströvades, se figur 2. Biotopkvaliteter, värdeelement och arter av betydelse för biologisk mångfald eftersöktes utifrån beprövad kunskap och erfarenhet.

Figur 2. *Inventeringsområdet.*

Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

Svensk Standard SS 199000 innebär att områden av positiv betydelse för biologisk mångfald avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Naturvärdesobjekten ska naturvärdesbedömas och utgöras av en dominerande

naturtyp. Landskapsobjekten kan bestå av flera olika naturtyper och behöver inte naturvärdesbedömas.

Naturvärdesbedömning

Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald bedöms enligt en skala i tre eller fyra naturvärdesklasser enligt tabell 1. Vid bedömningen görs en sammanvägning av områdenas artvärde och biotopvärde.

Naturvärdesklass 1-3 är obligatoriska och naturvärdesklass 4 kan väljas som ett tillägg, vilket skett i det här fallet.

Detaljeringsgrad

Naturvärdesinventering enligt Svensk Standard SS 199000 kan utföras med olika detaljeringsgrad. Inventeringen genomfördes i detta fall med detaljeringsgrad medel. Redovisningen omfattar därmed naturvärdesobjekt vars yta är minst 0,1 ha eller mer och linjeformade objekt med en längd på 50 m eller mer och en bredd på 0,5 m.

Tabell 1*. Naturvärdesklasser (ur SS 199000:2014).*

Naturvärdesklass	Förtydligande
Högsta naturvärde - naturvärdesklass 1 störst positiv betydelse för *biologisk mångfald*	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
Högt naturvärde - naturvärdesklass 2 stor positiv betydelse för *biologisk mångfald*	Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.
Påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 3 påtaglig positiv betydelse för *biologisk mångfald*	Påtagligt naturvärde. Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
Visst naturvärde - naturvärdesklass 4 viss positiv betydelse för *biologisk mångfald*	Visst naturvärde. Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Tillägg

Naturvärdesinventering enligt Svensk Standard SS 199000 kan utföras med olika tillägg. Denna inventering har utförts med tilläggen *Naturvärdesklass 4, Generellt biotopskydd* samt *Värdeelement*.

Naturvärdesklass 4 är användbar för områden som tydligt påverkats av mänsklig aktivitet men där det trots allt finns biotopkvaliteter eller arter av viss positiv betydelse för biologisk mångfald, till exempel äldre produktionsskog med flerskiktat trädbestånd men där andra värdestrukturer och värdeelement saknas. Tillägget Naturvärdesklass 4 används även för mer tätortsnära miljöer. Naturvärdesklass 4 innebär naturvärdesobjekt med visst naturvärde har identifierats och avgränsats.

Generellt biotopskydd omfattar små mark- eller vattenområden. Biotopskyddsområden är biotoper som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller som annars är särskilt skyddsvärda. Genom att skydda sådana naturmiljöer förbättras förutsättningarna för att långsiktigt bevara den biologiska mångfalden. Biotoper som är skyddade är alléer, källor med omgivande våtmark i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, pilevallar, småvatten och våtmark i jordbruksmark, stenmurar i jordbruksmark och åkerholmar.

Värdeelement är element som kan vara av positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. död ved, gamla träd och stenrösen. Tillägget värdeelement innebär att element som är särskilt viktiga för inventeringsområdets naturvärde ska eftersökas, kartläggas och redovisas. Detta så att det är möjligt att se var dessa värdeelement förekommer, oavsett om de ligger i ett naturvärdesobjekt eller inte.

Naturvårdsarter

Naturvårdsarter är ett samlingsbegrepp för arter som behöver uppmärksammas inom naturvården; arter som är extra skyddsvärda, antingen genom att själva vara av särskild vikt eller genom att peka på att områden eller naturtyper är särskilt viktiga ur ett naturvårdsperspektiv. I begreppet ingår rödlistade arter, fridlysta arter och sådana som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv, signalarter (indikerar artrikedom), ansvarsarter (sådana som har en stor andel av sin population i Sverige), samt nyckelarter (arter som bär upp artsamhällen). Även typiska arter för olika Natura 2000-naturtyper finns med.

Med rödlistad art avses art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier. NT = Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras i rapporten med någon av ovanstående hot-kategorier efter artnamnet. Kategorierna VU, EN och CR räknas som hotade.

I rapporten markeras skyddade arter med (§) efter artens namn. Med skyddad art eller fridlyst avses art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ Artskyddsförordningen.

När det gäller vilda fåglar är alla skyddade, men risken för påverkan ska ställas i förhållande till den aktuella fågelartens populationsnivå, om den fortsatt bedöms vara tillfredställande eller inte även efter en planerad åtgärd. Artskyddsförordningen har reviderats hösten 2022. I förordningsmotivet till ändringen (Fm 2022:5) anges att exempel på omständigheter som kan tala för att populationsnivån för en fågelart inte kan anses vara tillfredsställande är att den aktuella arten är nationellt rödlistad, finns upptagen på fågeldirektivets bilaga 1 eller att populationen har genomgått en konstaterad kraftig minskning. Ett stöd i bedömningarna kan vara Naturvårdsverkets handbok (Naturvårdsverket 2009). Den listar ett antal fågelarter vars populationer, enligt Svensk häckfågeltaxering, minskat med 50 % eller mer under perioden 1975–2005. Det får dock beaktas att dessa uppgifter är föråldrade.

Skyddsklassning av arter innebär att fynduppgifter för våra mest känsliga arter döljs eller diffuseras för att skydda dem mot olika hot som annars kan uppstå om de

kommer till allmän kännedom. Detta gäller uppgifter som tillhandahålls av ArtDatabanken. Skyddsklassningen berör arter som bland annat är känsliga för förföljelse, insamling av ägg, jakt eller störning på grund av ökad besöksfrekvens. Det finns fem klasser varav 1 är öppen visning och 5 högsta skyddsklass, där fynd diffuseras till rutor om 50 x 50 km. Uttag av skyddsklassade arter kan bland annat göras av konsult som underlag vid naturvärdesinventeringar. I samband med uttaget förbinder sig konsulten att ej öppet sprida information av skyddsklassade arter.

Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som genom sin närvaro indikerar att ett område har högt naturvärde i skog – signalarter i skog. Art som tillhör denna kategori markeras med (S) efter artnamnet. Arter som enligt Skogsstyrelsens förteckningar har lågt signalvärde i den aktuella regionen har inte beaktats. Jordbruksverket har redovisat ett antal indikatorarter för ängs- och betesmarker. Art som tillhör denna kategori har markerats med (I) efter artnamnet.

För varje Natura 2000-naturtyp finns en lista på typiska arter för naturtypen. Dessa används för att bedöma ett områdes bevarandestatus. Arter i denna kategori betecknas med (T) efter artnamnet.

Övrigt om arter

Kunskapen om arter i ett område ger ett säkrare underlag för naturvärdesbedömning samt för avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det kan finnas fler naturvårdsarter, rödlistade arter och skyddade arter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

2 Resultat

2.1 Informationskällor – tidigare kända uppgifter

Naturvårdsunderlag

Väster om Edsvägen, väg 2026, ligger det kommunala naturreservatet Nygårdsängen som bildades 1997. Naturreservatet omfattar totalt 19,7 ha, varav landområde utgör 15,2 ha och vattenområde 4,5 ha.

Södra delen av området omfattas av strandskydd (figur 3).

Hela området ingår i länsstyrelsens värdetrakt för skyddsvärda träd. Ca 100 m öster om området finns ett kluster med 12 skyddsvärda träd registrerade i Länsstyrelsens WebbGIS. De skyddsvärda träden utgörs av fem ekar, en ask, tre lindar en lönn och två bokträd.

Området ligger i sin helhet inom vattenskyddsområdet Vänersborgsviken och Göta älv som inrättades 2022.

Den 17 maj 2023 antog kommunfullmäktige naturvårdsstrategi för Vänersborgs kommun. Naturvårdsstrategins övergripande syfte är att synliggöra kända naturvärden i kommunen och att skapa en tydlig vägledning för hur dessa ska bevaras och utvecklas i framtiden. Den är därmed ett viktigt verktyg för planering och beslut som rör såväl användningen av mark- och vattenområden som olika naturvårdande åtgärder. Till stöd för naturvårdsstrategin finns en digital karta som visar de områden där kommunen känner till att det finns värdefull natur och särskilt skyddsvärda träd. Kartan uppdateras kontinuerligt. Området vid Nabbensberg Västra finns inte med bland de klassade områdena på naturvårdskartan.

I övrigt finns inte några registrerade lövskogsobjekt, skogliga naturvärdesobjekt, sumpskogar, ängs- och betesmarker, skyddsvärda träd, nyckelbiotoper eller våtmarker inom området (figur 3).

I Vänersborgs översiktsplan, ÖP 2017, har området pekats ut som område för tätortsutveckling.

Av Vatteninformationssystemet VISS framgår att inventeringsområdet ligger inom delavrinningsområdet benämnt ”Utloppet av Vassbotten” som ingår i huvudavrinningsområdet Göta älv. Närmaste ytvattenförekomst är Vassbotten (WA10192660) som bedöms ha måttlig ekologisk status med föreslaget kvalitetskrav god ekologisk status 2039.

Naturvårdsarter och signalarter

Inom inventeringsområdet finns inga registrerade artfynd av naturvårdsarter eller signalarter i Artportalen för perioden 1990-01-01 till 2023-05-31. Det är dock viktigt att även beakta artfynd utanför området. Särskilt fåglar är rörliga i landskapet, men även andra arter sprider sig, och därför har sökområdet för artfynd ökats med en radie på cirka en kilometer från inventeringsområdet. Även rapporter där fåglars häckningskriterium inte varit ifyllt har inkluderats. Inom detta utökade område finns ett flertal naturvårdsintressanta artfynd.

Det har även gjorts ett särskilt uttag från ArtDatabanken gällande särskilt skyddsklassade arter/artfynd för samma sökområde som ovan för att se om det finns fynd av sådan arter inom fastigheten eller dess närområde. De noteringar som bedömts vara särskilt skyddsklassade är inte offentliga och får inte spridas.

Merparten av de registrerade naturvårdsarterna är knutna till naturreservatet Nygårdsängen och mark- och vattenområdena runt Vassbotten och Karls grav.

Dessa områden har högre naturvärden än Nabbensberg Västra, vilket ger förutsättningar för en rikare mångfald av arter, men de är också utförligare undersökta än Nabbensberg Västra vilket också bidrar till att fler arter har noterats där.

Av de arter som påträffats inom sökområdet i Artportalen (tabell 2) finns flera olika artgrupper så som däggdjur, fåglar, groddjur, kräldjur, kärlväxter, lavar, mossor och svampar.

Områdesskydd

Södra delen av inventeringsområdet omfattas av strandskydd enligt miljöbalken.

Kultur

Inom området finns inga registrerade fornlämningar eller kulturhistoriska lämningar.

2.2 Inventeringsresultat

Området vid Nabbensberg Västra har under de senaste två hundra åren genomgått stora förändringar vad gäller markanvändningen. Liksom det intilliggande naturreservatet Nygårdsängen har området vid Nabbensberg Västra använts som ett lertäktsområde för Nabbensbergs tegelbruk. Tegelbruket hade anor från 1700-talet och drevs fram till 1967. Tegelbruket revs 1972. Dessförinnan användes området troligen främst för åkerbruk och betesmark.

Till skillnad från det lägre liggande naturreservatet har det före detta lertäktsområdet vid Nabbensberg Västra använts som ett utfyllnadsområde för olika typer schaktmassor från infrastruktur- och bebyggelseprojekt. Väg 2026, Edsvägen, (f d väg E45 fram till 1991) byggdes i slutet av 1960-talet och ny bebyggelse öster och söder om området har därefter också tillkommit. I områdets västra del (öster om Edsvägen) syns exempelvis en tydlig förhöjd marknivå. Även i nutid har massor med olika innehåll lagts upp i området. På ett flertal platser finns olika typer av skrot och annat avfall.

Schaktmassornas innehåll påverkar också vilken typ av vegetationen som förekommer. Betydande delar av inventeringsområdet domineras av gräsbevuxna arealer med stort inslag av näringsgynnade arter såsom kirskål, brännässla, maskros, älggräs, åkertistel, pestskråp, renfana, och blomsterlupin.

Hela inventeringsområdet är relativt flackt, med undantag av slänten ner mot Edsvägen. I de öppnare delarna är naturvärdena låga, med undantag för värdeelement såsom solitära lövträd eller mindre dungar med lövträd. Högre naturvärden är dels knutna till två något fuktigare områden belägna i inventeringsområdets norra del, och dels i anslutning till trädbevuxna delar i de sydöstra och södra delarna. De högsta naturvärdena finns i inventeringsområdets sydöstra del där det förekommer fyra mycket grova flerstammiga sälgar.

Området är under igenväxning, men förekomsten blommande växter såsom maskros (Taraxacum sp.), käringtand, vitmåra, åkertistel, älggräs, renfana, malva, praktlysing, ros (Rosa sp.), sommargyllen, pestskråp, vresros och blomsterlupin, kommer under ett antal år att gynna insekter och insektsätande fåglar.

Två mindre och grundare vattensamlingar finns i området. Ingen av dessa bedöms utgöra lämpliga groddjursmiljöer då de troligen torkar ut. Inga groddjur observerades.

Inga objekt som omfattas av det generella biotopskyddet påträffades i området.

I området förekommer de invasiva arterna blomsterlupin och vresros. Blomsterlupin förekommer spritt i området men främst i områdets nordöstra del. Vresros förekommer främst i ett antal mindre bestånd i områdets västra del.

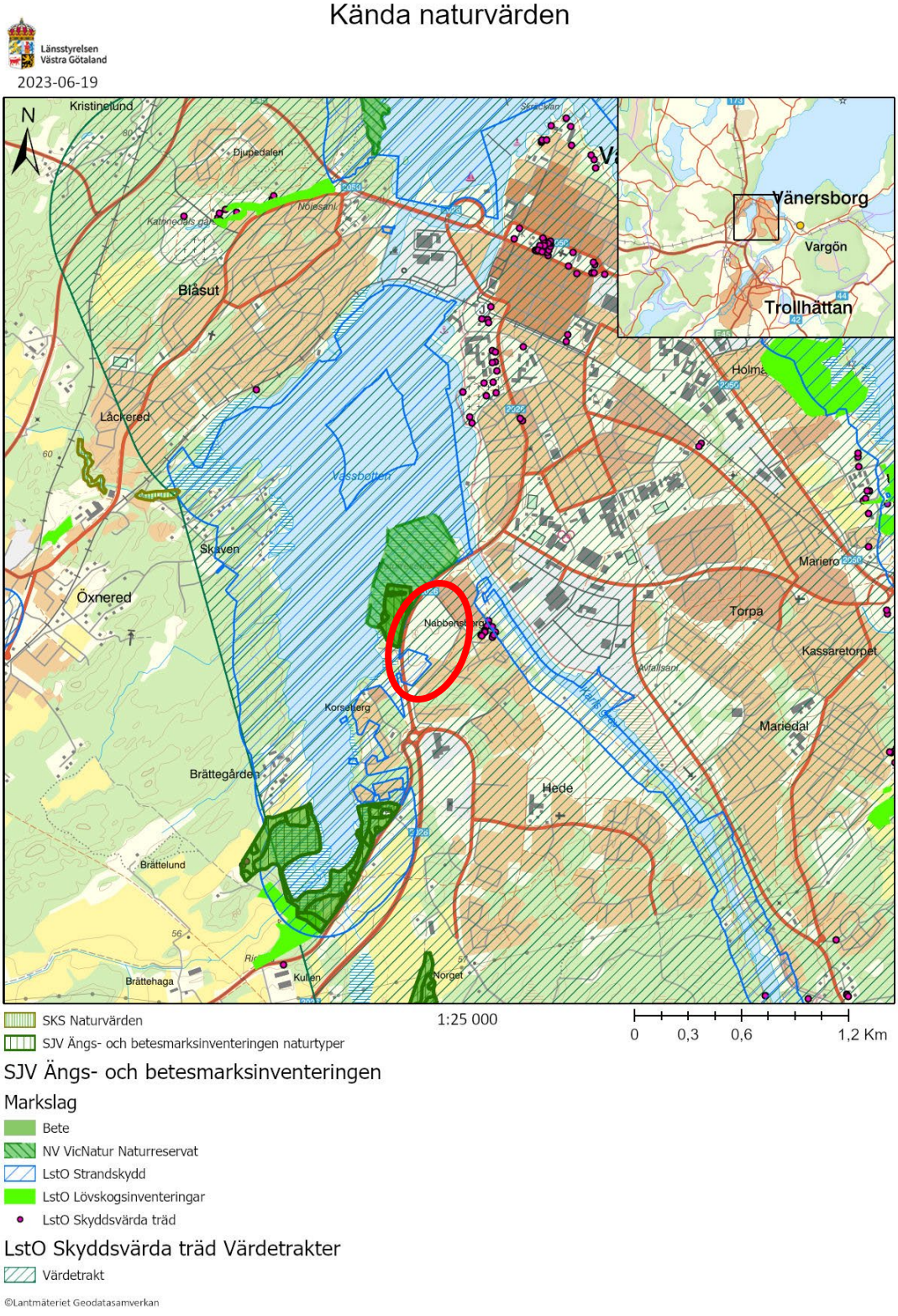
Naturvårdsarter

Åtta naturvårdsarter noterades vid inventeringen. Skogsalm (CR) och ask (EN) finns som några enstaka, klenare exemplar. Båda arterna är rödlistade till följd av sjukdomar som slår ut bestånden. Överflygande fiskmås (NT), kråka (NT), stare (VU), skrattmås (NT) och tornseglare (EN) noterades. I de fuktigare områdena i norra delen av inventeringsområdet hördes sjungande sävsparv (NT).

Övriga noterade djur- och växtarter

Noterade djurarter: Rådjur, skata, kaja, talgoxe, trädgårdssångare, svarthätta, blåmes, gransångare, ringduva, ladusvala, blåmes, trädgårdssnäcka, nässelfjäril och påfågelöga.

Noterade växtarter: Maskros (Taraxacum sp.), käringtand, vitmåra, humleblomster, åkertistel, älggräs, renfana, malva, praktlysing, ros (Rosa sp.), parklind, björk, asp, ek, tall, rönn, lönn, hägg, sälg, vide (Salix sp.), bladvass, apel (Malus sp.), trädgårdsprakttry, hagtorn, fläder, ädelgran, hästkastanj, kardvädd, daggkåpa (Alchemilla sp.), kirskål, druvfläder, gårdsskräppa, sommargyllen, pestskråp, vresros och blomsterlupin.

Figur 3. *Kända naturvärden i närområdet (kartutdrag från Länsstyrelsens WebbGIS). Inventeringsområdets läge har markerats med en röd oval.*

Tabell 2. *Registrerade fynd i Artportalen av naturvårdsarter. Fynden är från perioden 1990-01-01 till 2023-05-31. Eftersom arter, främst fåglar, kan sprida sig över större områden har uttaget av registrerade fynd valts med en radie på ca en km runt inventeringsområdet. Merparten av de registrerade naturvårdsarterna är knutna till naturreservatet Nygårdsängen och mark- och vattenområdena runt Vassbotten och Karls grav. Inga naturvårdsarter finns registrerade inom inventeringsområdet vid Nabbensberg Västra. Skyddade arter markeras med (§) efter artens namn. Med skyddad art eller fridlyst avses art som bedöms omfattas av förbud enligt 4–9 §§ i Artskyddsförordningen. Alla fågelarter omfattas av artskyddsbestämmelserna, men här är det endast de arter som särskilt omnämns i artskyddsförordningens bilaga 1 som fått markeringen § i tabellen. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier. NT = Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. För varje Natura 2000-naturtyp finns en lista på typiska arter för naturtypen. Dessa används för att bedöma ett områdes bevarandestatus. Signalarter enligt Skogsstyrelsen markeras med S. Indikatorarter i ängs- och betesmarker markeras med I. Typiska arter markeras med T efter artnamnet.*

Artgrupp	Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlista, skydd etc
Däggdjur	Brunlångöra	*Plecotus auritus*	NT, §
Däggdjur	Bäver	*Castor fiber*	§
Däggdjur	Dvärgpipistrell	*Pipistrellus pygmaeus*	§
Däggdjur	Gråskimlig fladdermus	*Vespertilio murinus*	§
Däggdjur	Mustaschfladdermus/tajgafladdermus	*Myotis mystacinus/brandtii*	§, T
Däggdjur	Nordfladdermus	*Eptesicus nilssonii*	§, NT
Däggdjur	Större brunfladdermus	*Nyctalus noctula*	§
Däggdjur	Vattenfladdermus	*Myotis daubentonii*	§, T
Fåglar	Backsvala	*Riparia riparia*	VU
Fåglar	Bergand	*Aythya marila*	§, EN
Fåglar	Bivråk	*Pernis apivorus*	§
Fåglar	Björktrast	*Turdus pilaris*	§, NT
Fåglar	Blå kärrhök	*Circus cyaneus*	§, NT, T
Fåglar	Blåhake	*Luscinia svecia*	§, T
Fåglar	Bläsand	*Mareca penelope*	§, VU, T
Fåglar	Brun kärrhök	*Circus aeruginosus*	§
Fåglar	Brunand	*Aythya ferina*	§, EN, T
Fåglar	Brushane	*Calidris pugnax*	§, VU, T
Fåglar	Buskskvätta	*Saxicola rubetra*	NT
Fåglar	Drillsnäppa	*Actitis hypoleucos*	NT, T
Fåglar	Dubbelbeckasin	*Gallinago media*	§, NT, T
Fåglar	Duvhök	*Accipiter gentilis*	NT
Fåglar	Entita	*Poecile palustris*	NT, T
Fåglar	Fiskgjuse	*Pandion haliaetus*	§, T
Fåglar	Fiskmås	*Larus canus*	§, NT
Fåglar	Fisktärna	*Sterna hirundo*	§, T
Fåglar	Fjällvråk	*Buteo lagopus*	NT, T
Fåglar	Gråtrut	*Larus argentatus*	§, VU
Fåglar	Grönbena	*Tringa glareola*	§, T
Fåglar	Grönfink	*Chloris chloris*	EN
Fåglar	Grönsångare	*Phylloscopus sibilatrix*	NT
Fåglar	Gulsparv	*Emberiza citrinella*	NT
Fåglar	Havstrut	*Larus marinus*	§, VU
Fåglar	Havsörn	*Haliaeetus albicilla*	§, NT
Fåglar	Hornuggla	*Asio otus*	NT
Fåglar	Hussvala	*Delichon urbicum*	VU
Fåglar	Kornknarr	*Crex crex*	§, NT, T
Fåglar	Kricka	*Anas crecca*	§, VU
Fåglar	Kråka	*Corvus corone*	§, NT
Fåglar	Kungsfiskare	*Alcedo atthis*	§, VU
Fåglar	Kungsörn	*Aquila chrysaetos*	§, NT

Fåglar	Ljungpipare	*Pluvialis apricaria*	§, T
Fåglar	Mindre hackspett	*Dryobates minor*	NT, T
Fåglar	Myrspov	*Limosa lapponica*	§, VU, T
Fåglar	Nattskärra	*Caprimulgus europaeus*	§, T
Fåglar	Pilgrimsfalk	*Falco peregrinus*	§, NT, T
Fåglar	Rapphöna	*Perdix perdix*	§, NT
Fåglar	Rosenfink	*Carpodacus erythrinus*	NT
Fåglar	Röd glada	*Milvus milvus*	§
Fåglar	Rödvingetrast	*Turdus iliacus*	§, NT
Fåglar	Rörsångare	*Acrocephalus scirpaceus*	NT
Fåglar	Salskrake	*Mergellus albellus*	§, T
Fåglar	Silvertärna	*Sterna paradisaea*	§, T
Fåglar	Skedand	*Spatula clypeata*	§, NT, T
Fåglar	Skrattmås	*Chroicocephalus ridibundus*	§, NT, T
Fåglar	Skräntärna	*Hydroprogne caspia*	§, NT
Fåglar	Smådopping	*Tachybaptus ruficollis*	NT, T
Fåglar	Småfläckig sumphöna	*Porzana porzana*	§, VU, T
Fåglar	Smålom	*Gavia stellata*	§, NT, T
Fåglar	Spillkråka	*Dryocopus martius*	§, NT, T
Fåglar	Stare	*Sturnus vulgaris*	§, VU
Fåglar	Stenfalk	*Falco columbarius*	§, NT, T
Fåglar	Stjärtand	*Anas acuta*	§, VU
Fåglar	Storspov	*Numenius arquata*	§, EN, T
Fåglar	Strandskata	*Haematopus ostralegus*	§, NT, T
Fåglar	Svart rödstjärt	*Phoenicurus ochruros*	NT
Fåglar	Svarthakedopping	*Podiceps auritus*	§, T
Fåglar	Svartsnäppa	*Tringa erythropus*	§, NT, T
Fåglar	Svartvit flugsnappare	*Ficedula hypoleuca*	NT
Fåglar	Svärta	*Melanitta fusca*	§, VU, T
Fåglar	Sångsvan	*Cygnus cygnus*	§, T
Fåglar	Sävsparv	*Emberiza schoeniclus*	NT
Fåglar	Tallbit	*Pinicola enucleator*	VU, T
Fåglar	Tofsvipa	*Vanellus vanellus*	§, VU, T
Fåglar	Tornseglare	*Apus apus*	EN
Fåglar	Trana	*Grus grus*	§
Fåglar	Trastsångare	*Acrocephalus arundinaceus*	NT, T
Fåglar	Törnskata	*Lanius collurio*	§, T
Fåglar	Vinterhämplig	*Linaria flavirostris*	VU
Fåglar	Vitkindad gås	*Branta leucopsis*	§
Fåglar	Årta	*Spatula querquedula*	§, EN, T
Fåglar	Ärtsångare	*Curruca curruca*	NT
Groddjur	Mindre vattensalamander	*Lissotriton vulgaris*	§
Groddjur	Större vattensalamander	*Triturus cristatus*	§
Groddjur	Vanlig groda	*Rana temporaria*	§
Groddjur	Vanlig padda	*Bufo bufo*	§
Groddjur	Åkergroda	*Rana arvalis*	§
Krälldjur	Huggorm	*Vipera berus*	§
Krälldjur	Kopparödla	*Anguis fragilis*	§
Krälldjur	Skogsödla	*Zootoca vivipara*	§
Krälldjur	Vanlig snok	*Natrix natrix*	§
Kärlväxter	Ask	*Fraxinus excelsior*	EN
Kärlväxter	Gullviva	*Primula veris*	§, T
Kärlväxter	Mörk dunört	*Epilobium obscurum*	NT
Kärlväxter	Skaftslamkrypa	*Elatine hexandra*	VU, T
Kärlväxter	Strandbräsma	*Cardamine parviflora*	VU

Kärlväxter	Vanlig revlummer	*Lycopodium annotinum subsp. annotinum*	§
Kärlväxter	Åkerkål	*Brassica rapa subsp. campestris*	NT
Lavar	Strutskinnlav	*Scytinium palmatum*	NT
Mossor	Blåmossa	*Leucobryum glaucum*	S, T
Mossor	Blåsfliksmossa	*Lejeunea cavifolia*	S, T
Mossor	Fällmossa	*Antitrichia curtipendula*	S, T
Mossor	Guldlockmossa	*Homalothecium sericeum*	S, T
Mossor	Klippfrullania	*Frullania tamarisci*	S, T
Mossor	Kustgrimmia	*Grimmia decipiens*	NT
Mossor	Källmossa	*Philonotis fontana*	S, T
Mossor	Västlig hakmossa	*Rhytidiadelphus loreus*	S
Svampar	Aprikosfingersvamp	*Clavulinopsis luteoalba*	I
Svampar	Blodvaxskivling	*Hygrocybe coccinea*	I
Svampar	Blomkålssvamp	*Sparassis crispa*	I
Svampar	Broskvaxskivling	*Gliophorus laetus*	I
Svampar	Grå vaxskivling	*Gliophorus irrigatus*	I
Svampar	Gul vaxskivling	*Hygrocybe chlorophana*	I
Svampar	Hagfingersvamp	*Clavulinopsis helvola*	I
Svampar	Maskfingersvamp	*Clavaria fragilis*	I
Svampar	Slemjordtunga	*Glutinoglossum glutinosum*	I
Svampar	Småvaxskivling	*Hygrocybe insipida*	I
Svampar	Spröd vaxskivling	*Hygrocybe ceracea*	I
Svampar	Svartöra	*Auricularia mesenterica*	NT, T
Svampar	Vit vaxskivling	*Cuphophyllus virgineus s.lat.*	I
Svampar	Ängsfingersvamp	*Clavulinopsis corniculata*	I

Naturvärdesobjekt

Vid inventeringen identifierades sex naturvärdesobjekt (figur 3). Objekten utgörs av fuktig lövskog, lövsumpskog, triviallövskog, triviallövskog med inslag av ädellövträd och parkmiljö. Ett objekt bedöms ha påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3) medan fem objekt bedöms ha visst naturvärde (naturvärdesklass 4).

Figur 4*. Karta med naturvärdesobjekten med det nummer som hänvisas till i text.*

Värdeelement

Inom området finns solitära lövträd, främst flerstammiga sälgar, som bedöms bidra med naturvärden. Dessa tas upp som värdeelement i tabell 3 och figur 4.

3 Redovisning av naturvärdesobjekt och värdeelement

3.1 Naturvärdesobjekt

Nedan redovisas de naturvärdesobjekt som avgränsats till följd av inventeringen (figur 3).

Objekt 1

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Fuktig lövskog

N2000-habitat: -

Biotopkvalitéer: Träd, buskar, bladvass och mindre vattensamling.

Beskrivning: Fuktigt område med träd, buskar och bladvass. Vide (Salix sp.), sälg, klibbal och hägg förekommer. En mindre och grundare vattensamling med ett djup på mindre än 10 cm finns i objektet. Denna bedöms dock inte vara en lämplig groddjursmiljö eftersom den troligen torkar in vid perioder med låg nederbörd. Sälg är en nyckelart som är viktig för många organismer, bland annat för att den blommar tidigt på våren och ger föda åt pollinerande insekter när de vaknar ur sin vinterdvala. Objektet bedöms också ha värden för fågellivet. I omedelbar anslutning, öster om, detta objekt finns ett objekt av samma typ (objekt 2).

Naturvårdsarter: Sjungande sävsparv (NT) noterades.

Områdesskydd: -

Areal (ha): 0,29

Objekt 2

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde - naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Fuktig lövskog.

Natura 2000-habitat: -

Beskrivning: Fuktigt område med träd, buskar och bladvass. Vide (Salix sp.), sälg, klibbal och hägg förekommer. Sälg är en nyckelart som är viktig för många organismer, bland annat för att den blommar tidigt på våren och ger föda åt pollinerande insekter när de vaknar ur sin vinterdvala. Objektet bedöms också ha värden för fågellivet. I omedelbar anslutning, väster om, detta objekt finns ett objekt av samma typ (objekt 1).

Biotopkvalitéer: Träd, buskar och bladvass.

Naturvårdsarter: Sjungande sävsparv (NT) noterades.

Områdesskydd: -

Areal (ha): 0,28

Objekt 3

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde - naturvärdesklass 4

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper (naturtyp): Lövsumpskog.

Natura 2000-habitat: -

Beskrivning: Sumpskog med sälg, björk och asp. Sälg är en nyckelart som är viktig för många organismer, bland annat för att den blommar tidigt på våren och ger föda åt pollinerande insekter när de vaknar ur sin vinterdvala. Den mindre vattensamlingen är grund, ca 10 cm djup, och en tydlig järnutfällning förekommer i vattnet. Vattensamlingen bedöms inte utgöra en lämplig groddjursmiljö. I ett övrigt relativt öppet landskap har objektet dock värden för fågellivet.

Biotopkvalitéer: Sälg, fuktig till blöt mark.

Naturvårdsarter: -

Områdesskydd: -

Areal (ha): 0,03

Objekt 4

Naturvärdesbedömning: Påtagligt naturvärde - naturvärdesklass 3.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper (naturtyp): Triviallövskog.

Natura 2000-habitat: -

Beskrivning: Fyra mycket grova flerstammiga sälgar. Den grövsta sälgen belägen längst öster ut har en diameter i brösthöjd på ca 85 cm. De enskilda stammarna på de övriga sälgarna varierar mellan 40 – 70 cm. Sälg är en nyckelart som är viktig för många organismer, bland annat för att den blommar tidigt på våren och ger föda åt pollinerande insekter när de vaknar ur sin vinterdvala. I objektet förekommer även klen ek och bok, samt något grövre tall och björk. En grov björk har en diameter på ca 50 cm.

Biotopkvalitéer: Mycket grov sälg.

Naturvårdsarter: -

Områdesskydd: -

Areal (ha): 0,09

Objekt 5

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde - naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Skog och träd.

Biotoper: Triviallövskog med inslag av ädellövträd.

Natura 2000-habitat: -

Beskrivning: Två grövre flerstammiga sälgar och en klen ask (EN) med ca 15 cm diameter. Sälg är en nyckelart som är viktig för många organismer, bland annat för att den blommar tidigt på våren och ger föda åt pollinerande insekter när de vaknar ur sin vinterdvala. I ett övrigt relativt öppet landskap har objektet också värden för fågellivet.

Biotopkvalitéer: Sälg och ask.

Naturvårdsarter: -

Områdesskydd: Strandskydd

Areal (ha): 0,01

Objekt 6

Naturvärdesbedömning: Visst naturvärde - naturvärdesklass 4.

Dominerande naturtyp: Park och trädgård.

Biotoper: Parkmiljö.

Natura 2000-habitat: -

Beskrivning: Parkliknande område med björk, lönn, sälg, apel (Malus sp.) och ädelgran.

Biotopkvalitéer: Lövträd i område med klippta gräsytor. Värdet är främst knutet till de enskilda träden.

Naturvårdsarter: En stare (VU) observerades flyga till detta objekt.

Områdesskydd: Strandskydd

Areal (ha): 0,24

3.2 Värdeelement

Inom området noterades 18 värdeelement som redovisas som 16 olika punkter i figur 4. Dessa består främst av flerstammiga sälgar. I övrigt förekommer även två grova björkar, en hägg, två parklindar, samt en äldre fläder. Värdeelementen presenteras i tabell 3 och figur 4.

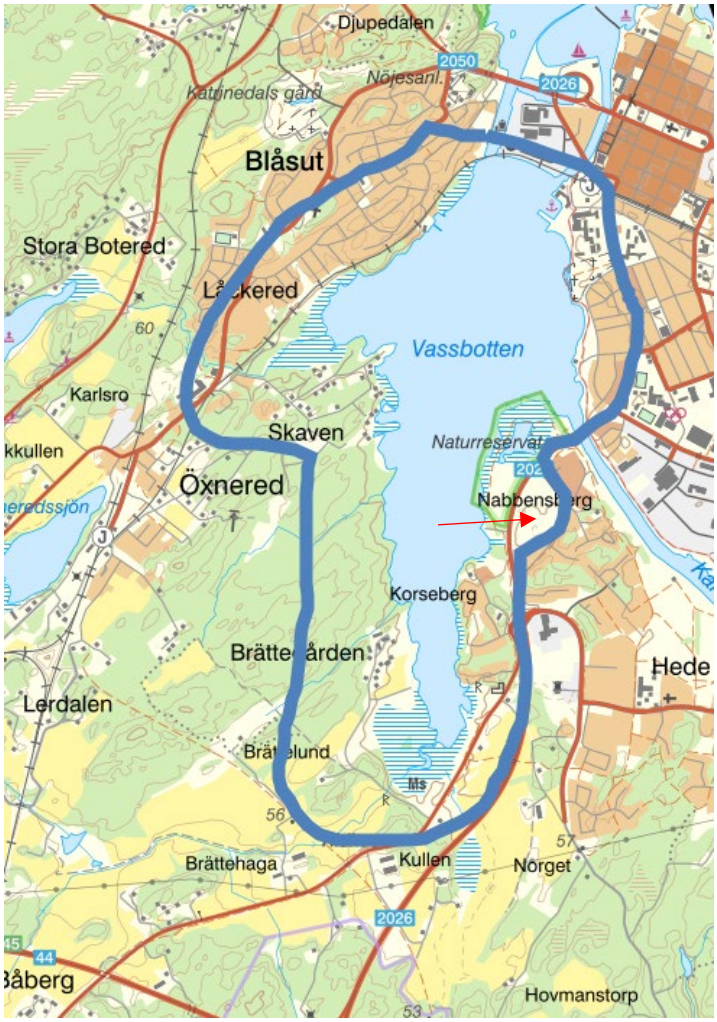
Tabell 3. *Värdeelement inom inventeringsområdet. Placering framgår av kartan i figur 4.*

Nr	Värdeelement
1	Flerstammig sälg
2	Flerstammig sälg
3	Flerstammig sälg
4	Två flerstammiga sälgar
5	Två grova björkar
6	Parklind
7	Parklind
8	Fläder (äldre)
9	Flerstammig sälg
10	Flerstammig sälg
11	Flerstammig sälg
12	Flerstammig sälg
13	Flerstammig sälg
14	Flerstammig sälg
15	Flerstammig sälg
16	Flerstammig sälg

Figur 4. *Karta över utpekade värdeelement.*

4 Redovisning av landskapsobjekt

***Figur 5**. Identifierat landskapsobjekt (blå linje) runt inventeringsområdet (röd pil).*

4.1 Objekt ID: Vassbotten med omgivande strandnära landskap

Området ligger tätortsnära med bebyggelse och en större väg i direkt anslutning. Åt väster och nordväst finns ett öppet strandnära område ner mot Vassbotten, där Nygårdsängens naturreservat ligger. Det strandnära landskapet som sträcker sig runt Vassbotten utgör ett landskapsobjekt, se figur 5. Stora delar av det strandnära landskapet är idag bebyggt. Även i den bebyggda miljön finns det dock en variation av värden för många växt- och djurarter.

5 Kontinuerlig ekologisk funktion (KEF) för skyddade arter

Artskydd är de lagar och åtgärder som samhället har beslutat om för att skydda och gynna arter som på något sätt hotas av människans verksamheter. Enligt reglerna kan arterna i vissa fall nyttjas förutsatt att det sker på ett lagligt, hållbart och spårbart sätt. För att skydda arter är det också viktigt att skydda de miljöer/områden som de lever i.

De regler som gäller för skyddade och fridlysta arter är:

- EU:s båda naturvårdsdirektiv: fågeldirektivet samt art- och habitatdirektivet
- Arter som är fridlysta enligt regeringens beslut i den svenska artskyddsförordningen
- CITES-listade arter, enligt konventionen som reglerar handel med arter

För vissa arter krävs ytterligare åtgärder när de generella kraven som ställs i lagstiftningen för brukande av mark och vatten inte är tillräckligt höga eller inte följs i tillräckligt hög grad. Åtgärdsprogrammen för hotade arter och naturtyper är Naturvårdsverkets och Havs- och vattenmyndighetens verktyg för att tillsammans med länsstyrelserna och andra berörda aktörer arbeta för att rädda hotade arter och deras livsmiljöer.

Med kontinuerlig ekologisk funktion avses den ekologiska funktion en livsmiljö normalt ständigt tillhandahåller åt en art, till exempel som fortplantningsområde, skydd eller födosöksplats.

Området vid Nabbensberg Västra har under flera decennier påverkats starkt av olika mänskliga aktiviteter. Av ortofoto taget på 1960-talet framgår att träd i stort sett saknas. Under de efterföljande decennierna har utfyllnader av schaktmassor påverkat naturmiljön. De innebär också att de träd som idag finns i området är relativt unga, även om det finns några exempel på ett fåtal mycket grova träd (sälg).

I området finns två fuktstråk och ett par mindre vattensamlingar. Vattensamlingarna bedöms inte utgöra lämpliga groddjursmiljöer. Objekt 1 och 2 i naturvärdes-inventeringen är belägna i anslutning till ett fuktstråk i norra delen av området. I södra delen av området avrinner ytvatten i fuktstråket väster ut, under Edsvägen, och vidare in i Nygårdsängens naturreservat. Eftersom fuktstråken är grunda och tillrinnande vattenflöden är låga, är fuktsråken torra vid perioder med låg nederbörd.

Med hänsyn till ovanstående förhållanden bedöms förutsättningarna för att området ska hysa skyddade arter som relativt begränsade. Framför allt är det fåglar och till viss del även fladdermöss som kan nyttja området för fortplantning, skydd och födosök.

Vid naturvärdesinventeringen observerades sävsparv (NT) och stare (VU) inom inventeringsområdet. Vid en jämförelse med omgivningen, och då främst det intilliggande naturreservatet Nygårdsängen, bedöms inga betydande lokaler för dessa arter finnas inom inventeringsområdet. Båda arterna bedöms också vara välspridda i omgivningen, inom ett för båda arterna rörligt spridningsavstånd.

6 Skyddsåtgärder för skyddade arter

Förslagsvis bör det övervägas att planlägga naturvärdesobjekt 4 och 6 som naturmark i detaljplanen, se figur 4. Träden i båda dessa objekten utgör en naturvärdesresurs eftersom det i övrigt förekommer ett mindre antal träd inom inventeringsområdet. Även om de flesta träden fortfarande är relativt unga är det av stor vikt att vissa träd tillåts åldras i området. De är också i objekt 4 och 6 som häckningsmiljöer för fåglar kan finnas. Även om inga hålträd och holkar noterades vid naturvärdesinventeringen kan de finnas i båda objekten.

Vid genomförandet av detaljplanen bör det övervägas att tillämpa följande skyddsåtgärder:

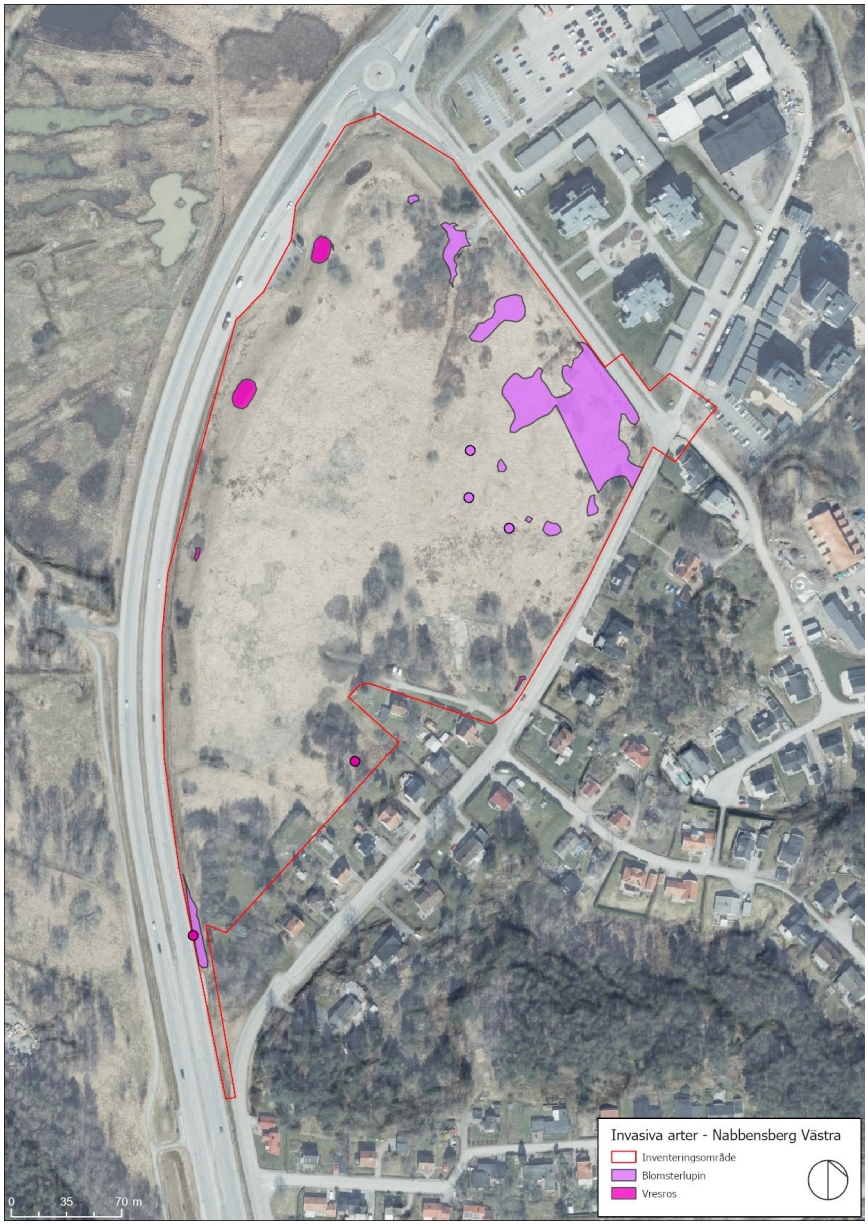
- Avverkning av träd och buskar utförs inte under fåglars häckningsperiod (1 april-15 aug). Med denna skyddsåtgärd minskar risken att fåglar och ägg skadas eller dödas.
- Användning av närvarostyrd belysning och/eller svaga, nedåtriktade lampor som inte belyser kanter mot trädbestånd för att minska påverkan på ljuskänsliga arter såsom fladdermöss.
- Uppsättning av fågelholkar och holkar för fladdermöss utförs.
- Stora delar av områdets ytvatten avrinner till det intilliggande naturreservatet Nygårdsängen. Det bör därför särskilt beaktas att dagvattenhanteringen i området utförs så att påverkan på groddjur inom naturreservatet minimeras.
- Återplantering av träd och val av lämpliga träd som kompensation för förlorade naturvärden utförs i enlighet med kommunens naturvårdsstrategi.

7 Förekomst av invasiva arter samt hur de ska hanteras

Invasiva främmande är arter som med hjälp av människan har flyttats från sin ursprungliga miljö och i sin nya omgivning börjar sprida sig snabbt och orsakar allvarlig skada för ekosystem, infrastruktur eller människors hälsa vilket medför stora kostnader för samhälle och enskilda. Det är ett av de största hoten mot biologisk mångfald i Sverige och globalt och antalet främmande arter som blir invasiva ökar från år till år.

Inom området noterades blomsterlupin och vresros, se figur 6. Blomsterlupin förekommer framför allt i områdets norra del. I den nordöstra delen finns ett mycket stort bestånd med flera hundra plantor. I övriga bestånd förekommer allt från enstaka plantor upp till flera tiotals. Vresros förekommer främst längs Edsvägen. Troligen har dessa bestånd med vresros planterats.

I området förekommer också pestskråp i några större bestånd. Pestskråp är inte klassad som en främmande invasiv art, men konkurrerar ofta ut andra arter eftersom artens stora bladverk skuggar underliggande vegetation.

Figur 6. *Karta med förekomst av invasiva arter inom inventeringsområdet.*

Blomsterlupin och vresros omfattas inte av EU:s förordning om invasiva främmande arter. Blomsterlupin och vresros bedöms dock som invasiva i Sverige. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (HaV) överlämnade 2023-06-15 ett förslag till regeringen på en nationell förteckning över invasiva främmande arter där bland annat blomsterlupin och vresros ingår. Syftet med en nationell förteckning är främst att aktivt förhindra introduktion, etablering och spridning av invasiva främmande arter som är problematiska ur ett svenskt perspektiv men som inte finns med på EU:s förteckning. Grunden till urvalet av arterna till den nationella förteckningen är SLU Artdatabankens riskklassificering. Av över tusen riskklassade främmande arter har 257 arter bedömts ha ”hög” eller ”mycket hög” risk för invasivitet.

Förslaget innebär att de arter som hamnar på den nationella förteckningen som huvudregel ska regleras på samma sätt som arter på EU-förteckningen. Det innebär att arter inte får:

1. föras in i landet,

2. hållas, inte heller i sluten förvaring,

3. födas upp, inte heller i sluten förvaring,

4. transporteras,

5. förmedlas, säljas, eller på annat sätt överlåtas,

6. utbytas,

7. användas,

8. tillåtas reproducera sig, växa eller odlas, inte heller i sluten förvaring, eller

9. släppas ut i miljön.

Flera av arterna är så spridda att de kommer hanteras genom länsvisa hanteringsprogram där bekämpningsmålen beror på hur spridda de är. Förutom arter till en nationell förteckning föreslår Naturvårdsverket och HaV även nödvändiga författningsförändringar.

I förslaget så ansvarar Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten för föreskrifter, hanteringsprogram och tillsynsvägledning för sina respektive ansvarsarter. Länsstyrelsen ansvarar för tillsyn, beslut och åtgärder på allmän mark. Fastighetsägare är generellt ansvariga för åtgärder på den egna fastigheten.

7.1 Hantering av blomsterlupin, vresros och pestskråp

När det gäller hantering av blomsterlupin och vresros i området, exempelvis i samband med exploatering i området, finns aktuell information om de berörda arterna att tillgå på Naturvårdsverkets hemsida.

För vidare information om lämpliga bekämpningsåtgärder hänvisas till Metodkatalogen, som finns på hemsidan www.invasivaarter.nu. Eftersom olika bekämpningsåtgärder nu testas på många håll landet läggs kontinuerligt ny information in på denna hemsida.

För att förhindra spridning av invasiva arter ska hanteringen (omhändertagande, transport och mottagande) ske i enlighet med gällande lagkrav.

Hanteringen av förekommande pestskråp bör uppmärksammas i den fortsatta projekteringen. Förekomsterna av pestskråp redovisas i shape-filer till kommunen.

8 Referenser

ArtDatabanken. 2022. Artfakta (online). Tillgänglig: https://artfakta.se/artbestamning

ArtDatabanken. 2022. Nationellt skyddsklassade arter (online). Skrivelse daterad 4 april 2022. Tillgänglig: https://www.artdatabanken.se/var-verksamhet/fynddata/skyddsklassade-arter

ArtDatabanken. 2023-05-31. Artportalen (online). Tillgänglig: https://artportalen.se

ArtDatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU. Uppsala.

Jordbruksverket. 2003. Indikatarter – metodutveckling för nationell övervakning av biologisk mångfald i ängs- och betesmarker. Rapport 2003:1. Jordbruksverket.

Länsstyrelsen, 2023. Informationskartan (online). Tillgänglig: https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=023f6dde755f41c5a719b111ddfb80ed

Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten, 2023. Metodkatalog för invasiva arter (online). Tillgänglig: https://metodkatalog.invasivaarter.nu/methods

Naturvårdsverket. 2009. Handbok för Artskyddsförordningen. Del 1 – Fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2. Naturvårdsverket.

Nitare, J. 2000. Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen.

Riksantikvarieämbetet. 2023. Fornsök (online). Tillgänglig: https://app.raa.se/open/fornsok

Svensk Standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.

Vattenmyndigheterna, Länsstyrelserna och Havs- och vattenmyndigheten, 2023. Vatteninformationssystem Sverige (VISS), (online). Tillgänglig: https://viss.lansstyrelsen.se/

Vänersborgs kommun. 2023. Naturvårdsstrategin (online). Tillgänglig: https://vanersborg.se/arkiv/nyheter/nyheter/2023-06-22-naturvardsstrategin-visar-vagen-for-kommunens-naturvardsarbete

RÅDHUSET ARKITEKTER